

cpb

Pensioen Forum 2006

Den Haag,
12 sept.
2006

Pensioenstelsel aan de vooravond van de vergrijzing

Coen Teulings

CPB

Universiteit van Amsterdam

Tinbergen Instituut

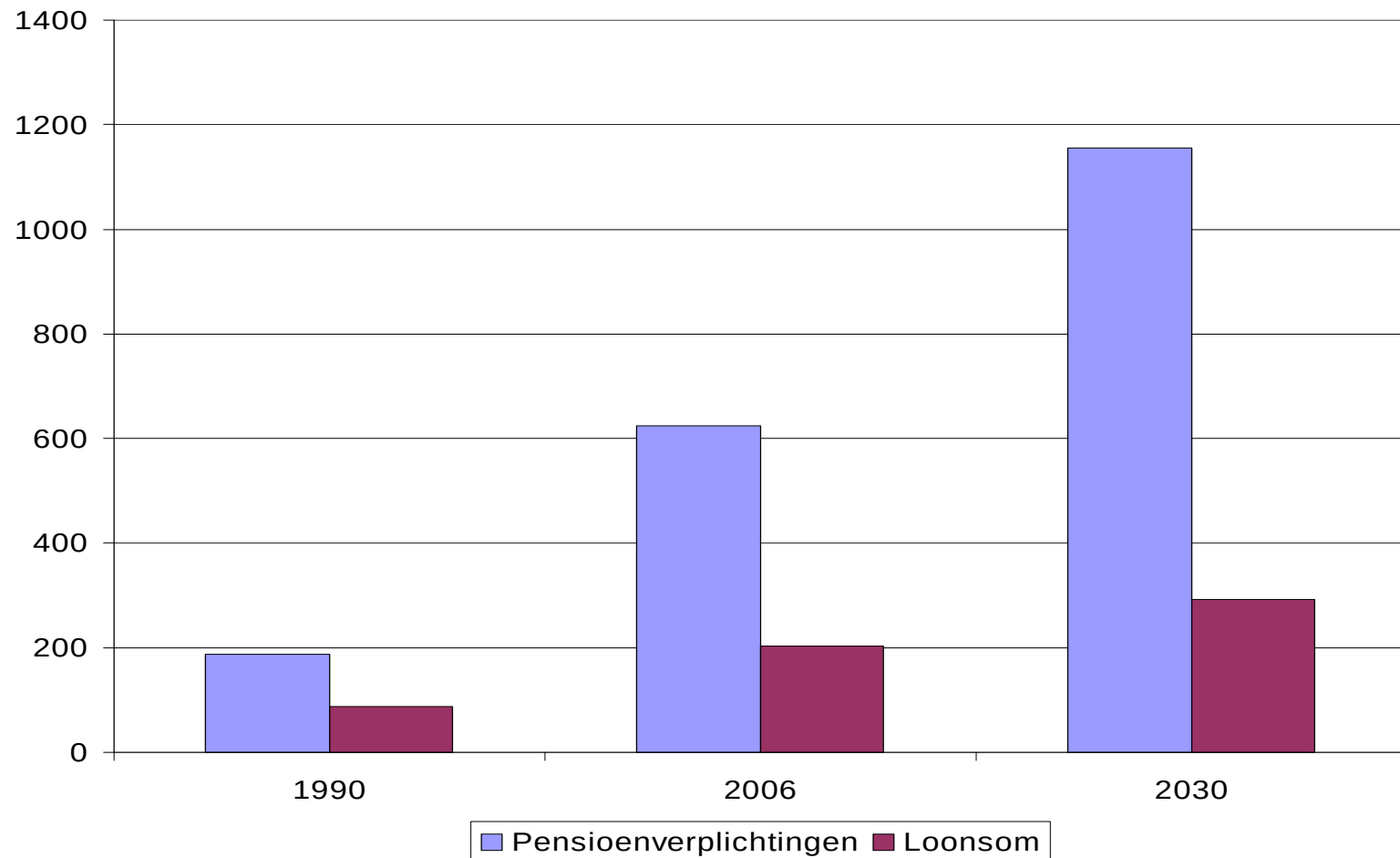
Kosten vergrijzing, 2006 - 2040

- vergrijzingslasten:
 - ▶ AOW + 4% BBP
 - ▶ Zorguitgaven + 4% BBP

- inkomsten:
 - ▶ belastingen op pensioenen + 4 % BBP
 - ▶ aardgas - 1,5% BBP

- Totaal effect op primair-saldo - 3,5% BBP

Afnemend aanpassingsvermogen

Economische credo's

- *“There is no such a thing as a free lunch”*
 - ▶ Een pensioenfonds is niet meer dan de optelsom van delen.
 - ▶ Wat je er in stopt komt er ook uit (en niet meer).
 - ▶ Het pensioenfonds is geen zwart gat waar risico's vanzelf verdwijnen.
“geen perpetuum mobile” of kettingbrief

- *Exley: “Heeft een pensioenfonds eigenlijk wel meerwaarde?
Alles wat een pensioenfonds kan, kan ook prima via de markt ...”*

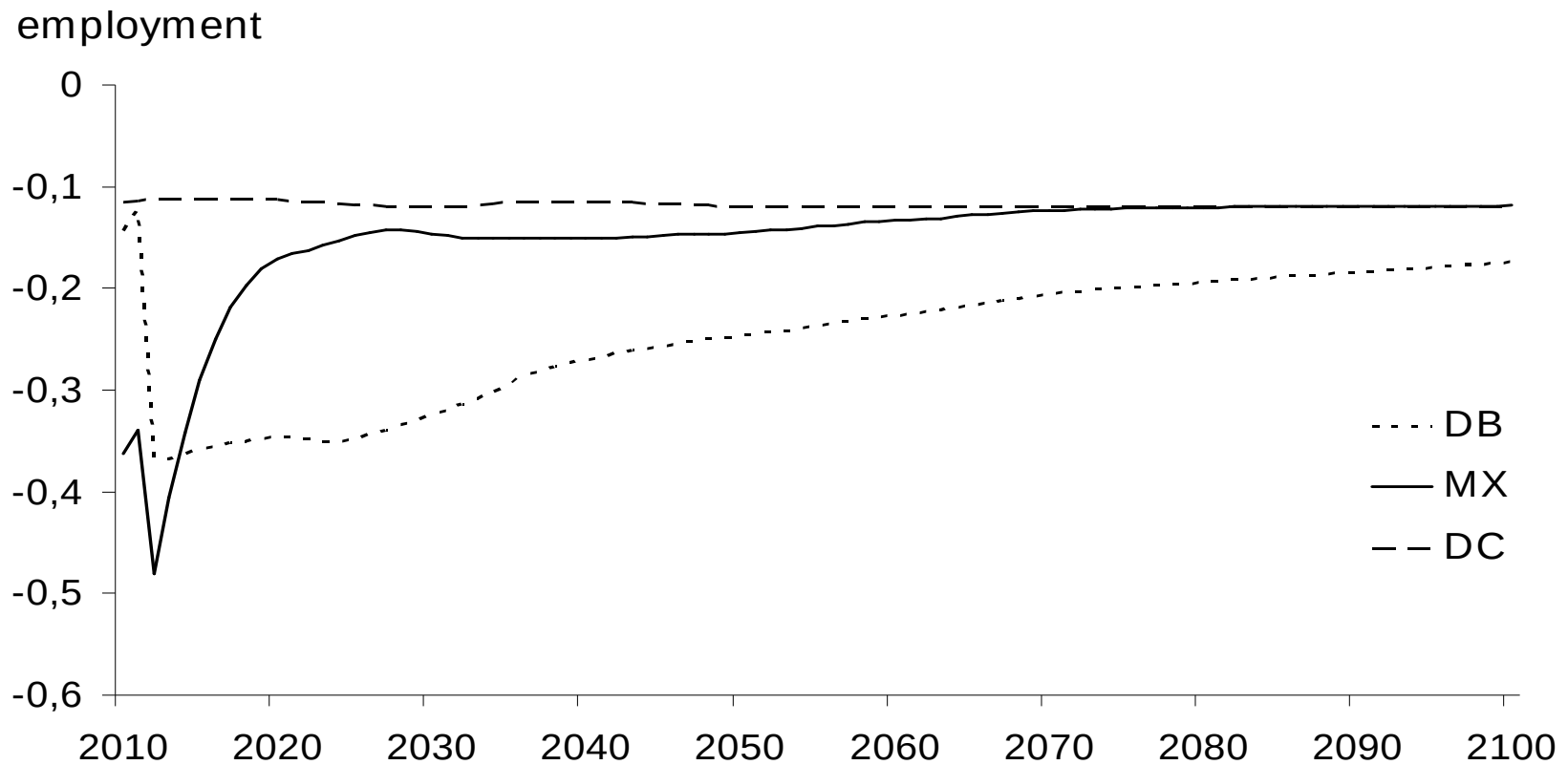
- *“Open the black box”*
 - ▶ Maak duidelijk wie de eigenaar is van verplichtingen en risico's.
=> generatie-rekeningen

Waarom zijn premieverhogingen meer verstorend dan indexatiekortingen?

- Premies treffen vooral werkenden, verhogen de loonkosten (“wig”) ten koste van werkgelegenheid.
- Indexatiekortingen hebben gering effect op werkgelegenheid (misschien zelfs positief).
 - ▶ Harder/langer werken om verlies goed te maken.
- Versterk band tussen betalen en genieten

Macro gevolgen van een schok

- Risico-overheveling kan via de financiële markten...
 - ▶ Ouderen in obligaties en jongeren in aandelen

-behalve met toekomstige generaties
 - ▶ onmogelijk contracten te sluiten met ongebooren cohorten

- Generatie Rekeningen:
 - ▶ iedere generatie betaalt voor zichzelf
 - ▶ = ultieme consequentie kapitaaldekking
 - ▶ lange hersteltermijn

Doelstellingen van het toezicht

- Ontmoedig spillovers van schokken naar de arbeidsmarkt
 - ▶ beperk mismatch risico
 - via beleggingen (overheid: indexleningen!)
 - via flexibele pensioencontracten (staffels)
 - ▶ beperk afwenteling in premie voor werkenden
- Bevorder transparantie
 - ▶ door reële waardering van pensioenen
 - ▶ over te verwachten pensioen
 - ▶ over wie risico's draagt
- Voorkom risico's voor continuïteit
 - ▶ herstel van kapitaaldekking om jongeren te binden

Toezicht bij Generatierekeningen

- per definitie geen discontinuïteitrisico!
- Wel:
- controle op adequate boekhouding
- berichtgeving aan deelnemers over:
 - ▶ niveau van aanspraken
 - ▶ mate van risico

“Verbeterpunten” in huidig FTK

- biedt geen prikkel om macro-spillovers te beperken
- ontmoedigt explicitering van pensioencontract
- gefixeerd op nominale dekking
- biedt pensioenfondsen onvoldoende keuzevrijheid